

A MUTATÓ HASZNÁLATA

Név- és tárgymutatónk a gyűjteménynek csupán két részét foglalja magában: az adattárat és a könyvvállománynak az amerikai magyarságtörténetére, irodalomtörténetére vonatkozó részét az évkönyvekkel, krónikákkal együtt. Nem tartalmazza külön az eredeti cédulakatalógus anyagát, mert ez legnagyobb részben megegyezik az adattárban feltüntetettekkel. Nem tartalmazza továbbá Vasváry cikkeinek összesített mutatóját, két okból: részben mert ezek az írások eredeti újságcikkek formájában jórészt megtalálhatók az adattárban a témára vonatkozó tárgyszóhoz besorolva, másrészt pedig a jövőben tervezzük külön kiadvány megjelentetését Vasváry Ödön válogatott írásaiból *Magyar Amerika* címmel, a szerző részletes életrajzával.

A mutató, akár maga a gyűjtemény, a lehető legtágabban értelmezi az amerikai magyar etnikum, illetve a magyar-amerikai kapcsolatok történetét. Ennek megfelelően, az Amerikába kivándorolt magyarok és leszármazottaik, nevén kívül címszökeént felvettünk olyan személyeket, intézményeket is, amelyek ugyan nem voltak magyarok, de kapcsolatban álltak az amerikai magyar élettel valamilyen formában, pl. F. D. Roosevelt elnök. Ugyanakkor feltüntetettük a mutatóban olyan magyarországi magyar személyeknek, intézményeknek a nevét is, akik rövidebb-hosszabb ideig fordultak meg Amerikában, sohasem telepedtek ott le, vagy egyáltalán nem is jártak Amerikában, de valahogyan kapcsolódtak az amerikai magyarokhoz, vagy csak egyszerűen az amerikai sajtó írt róluk, tevékenységükről.

Az adattár két részből tevődik össze. Mintegy háromnegyede (piros-fehér-kék csikos irattartóban) tartalmazza azoknak a nevét, akik végleg Amerikában telepedtek le, vagy már ott születtek; intézményekét, amelyeknek állandó székhelye ott található. E kötetek jelzete gerincükön van feltüntetve, és mindegyik az ABC

betűjével kezdődik, mégpedig a benne szereplő címszavak kezdőbetűjével. Az azonos betűvel jelölt kötetek meg vannak számozva, pl. B6 vagy W3. Az utólagos gyarapítás következtében azonban több ilyen kötet tovább „osztódott”, és pl. A1/b vagy K4/c jelzetet kapott.

A második rész kötetei (piros-fehér-zöld csíkkal vannak megjelölve) főleg olyan Magyarországon élő vagy hazánkkal kapcsolatban álló (pl. Habsburgok) személyek adatait tartalmazzák, akik nem lettek ugyan amerikai polgárok, de megfordultak tengeren túl, vagy pedig tevékenységük, irodalmi alkotásaik révén visszhangot keltettek Amerikában. E kötetek megjelölésére az adományozó újra kezdte az ABC-t, és az előbbiekhez hasonló „alosztályokra” bontotta őket. Megkülönböztetésük végett mutatónkban + jellet tettünk jelzetük elé, pl. +H1/a kötet. A nevek bizonyos átfedése, „keveredése” fölfedezhető az adattár e két része között, de a mutató egységes betűrendben sorolja föl az összes címszót. Az adattárban föltüntetett nevek eredeti sorrendjén, besorolásán nem változtattunk, csupán egy-egy kötetet számoztunk újra az egyszerűség kedvéért.

A kötetek jelzete katalógusunkban lapszámokkal egészül ki. A lapok számozása már itt készült a Somogyi-könyvtárban, és kettőspont választja el a kötet jelzetétől. Pl. H6/a:35–37 jelentése: piros-fehér-kék csíkos kötetek közül a H6/a számúban a 35-től a 37. lapon található adat a keresett címszóról.

A kutató munkáját könnyítendő, több témakörben kigyűjtöttük az adattárban föllelhető neveket. Így részletes felsorolások találhatók katalógusunkban az egyházi személyek, írók-költők, képzőművészek, Kossuth-emigráció-polgárháború, közéleti személyiségek, sportolók, szervezetek, színművészek-rendezők, tudósok-feltalálók, újságírók-lapkiadók, zeneművészek címszavak után. Csak azokat tüntettük föl, akikről vagy amelyekről valamilyen adat található a gyűjteményben, tehát nincs szó abszolút teljességről.

Ha egyébként a kutató mutatónkban nem találja meg a keresett nevet vagy tárgyszót, még számíthat arra, hogy esetleg a gyűjtemény valamelyik krónikájában vagy *Csoportos* és *Bibliográfiák* jelzetű kötetekben fontos adatokra bukkanhat.

A gyűjtemény könyveit mind címük kezdőbetűjénél, mind pedig a szerzők neve után föltüntettük, mégpedig dőlt betűvel. Az újságok, folyóiratok címét idézőjelben közöljük.

Szeged, 1983. szeptember 1.

CSILLAG ANDRÁS